

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

24 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Vladimir Timofti,

Judecători – Victor Boico, Nadejda Toma,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Lisnic Elena, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 28 noiembrie 2018, în cauza penală în privința lui

Tronciu Ivan Xxxxx, născut la xxxxx, originar din s. xxxxx
r-nul xxxxx, domiciliat or. xxxxx str. xxxxx

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță:

de la 08.02.2018 – până la 07.09.2018

instanța de apel:

de la 15.10.2018 – până la 28.11.2018

instanța de recurs ordinar:

de la 06.02.2019 – până la 24.04.2019

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul central din 07 septembrie 2018, în procedura judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, Tronciu Ivan Xxxxx, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 173 Cod penal, la 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că, Tronciu Ivan în perioada cuprinsă între 28 iulie și 20 august 2017, în timpul zilei, inclusiv și data de 20.08.2017 în jurul orei 17.30, aflându-se pe teritoriul întovărășirii pomicole „Merișor”, din preajma or. Sîngerei, unde activa ca paznic, urmărind scopul de a o determina pe minora xxxxx, a.n. xxxxx, la alte acțiuni cu caracter sexual nedorite, de circa cinci ori ademenind-o în vagonul ce servește ca încăpere a paznicului, prin constrângere fizică, manifestată prin luarea cu forța în brațe și amenințare cu răfuială fizică, că o va asmuți cu un câine, că o va alunga cu familia sa de pe teritoriul întovărășirii pomicole unde locuiau, o palpa în regiunile intime ale corpului, pe fese, picioare și în regiunea genitală, totodată sărutând-o și lingând-o în regiunea gâtului, acțiuni care i-au provocat plânsul. În rezultatul acestor acțiuni ilegale cu caracter sexual admise de Tronciu Ivan, minorei xxxxx i-a fost lezată demnitatea, precum și creată o atmosferă neplăcută, degradantă și umilitoare.

Pe baza stării de fapt expusă mai sus, confirmată de probele administrate, fapta inculpatului Tronciu Ivan, a fost calificată *de drept* în baza art. 173 Cod penal –

hărțuirea sexuală, adică manifestarea unui comportament fizic și verbal, care lezează demnitatea persoanei ori crează o atmosferă neplăcută, degradantă, umilitoare cu scopul de a determina o persoană la alte acțiuni cu caracter sexual nedorite, săvârșite prin amenințare, constrângere.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul Procuraturii r-lui Sîngerei, Ramașcan Marian, la data de 21 septembrie 2018, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Tronciu Ivan să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 175 Cod penal, la 3 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea apelului a invocat că:

- acțiunile lui Tronciu Ivan incorect au fost calificate în baza art. 173 Cod penal, deoarece articolul respectiv nu prevede în calitate de agravantă, comitera acțiunilor în privința persoanei minore, pe când dispoziția art. 175 Cod penal este stabilită răspundere pentru săvârșirea de acțiuni perverse față de o persoană despre care se știa cu certitudine că nu a atins vârsta de 16 ani;

- în sensul art. 175 Cod penal, legea penală incriminează acțiunile perverse față de o persoană despre care se știa cu certitudine că nu a atins vârsta de 16 ani, avându-se în vedere faptul că, din cauza insuficienței maturizării psihice, astfel de persoane sunt mai ușor influențabile, iar începerea vieții sexuale de la o vârstă timpurie, fără a putea discerne adecvat semnificația actelor sexuale, poate avea efecte profund dăunătoare asupra dezvoltării lor fizice și psihice. Prin urmare, acțiunile perverse, întreprinse de către inculpat în privința minorei xxxxx, perfect se încadrează în prevederile art. 175 Cod penal.

3.1 La data de 20 noiembrie 2018, procurorul Procuraturii de circumscripție Bălți, Lisnic Elena, a depus apel suplimentar, în care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Tronciu Ivan să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 175 Cod penal, la 3 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea apelului suplimentar a invocat că:

- prima instanță la examinarea cauzei penale eronat și pripit a admis cererea inculpatului privind examinarea cauzei în procedură simplificată, prevăzută de art. 364¹ CPP. Astfel, discrepanțele stabilite între semnele faptei prejudiciabile imputate și semnele componenței infracțiunii prevăzute de art. 173 Cod penal constituie circumstanțe care în opinia acuzării exclud aplicarea art. 364¹ CPP, deci, cererea inculpatului de judecare a cauzei penale în baza art. 364¹ CPP urma să fie respinsă, cu judecarea cauzei în procedură generală;

- deși, în prima instanță cauza a fost judecată potrivit ordinii prevăzute de art. 364¹ CPP, partea acuzării consideră necesar și oportun de a relua cercetarea judecătorească la caz, în vederea audierii nemijlocite în instanța de apel a inculpatului și reprezentantului legal al părții vătămate, precum și prezentarea bazei probante scrise. Întrucât, instanța de apel este obligată să verifice în principiu îndeplinirea cerințelor art. 364¹ alin. (1) și (4) CPP, iar în cazul în care se constată că soluția primei instanțe privind judecarea cauzei potrivit procedurii simplificate a fost viciată, urmează potrivit art. 409 alin. (2) CPP, să caseze sentința și să judece cauza după

regulile generale prevăzute pentru prima instanță.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 28 noiembrie 2018, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate și menținută sentința.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că, la examinarea cauzei respective s-a dat eficiență prevederilor art. 93-101, 26-27 Cod de procedură penală, prima instanță a dat aprecieri probelor prezentate de procuror prin prisma pertinentei, concludenței, coroborării lor, în baza probelor acumulate just a reținut starea de fapt și de drept pe cauză, care în tot corespunde învinuirii aduse de către procuror și corect a încadrat acțiunile inculpatului Tronciu Ivan în limitele învinuirii formulate, în baza art. 173 Cod penal.

Din materialele cauzei rezultă, că prin ordonanța din 08.11.2017, Tronciu Ivan a fost pus sub învinuire în baza art. 173 Cod penal. Rechizitoriul întocmit și anexat la materiale cauzei, la fel, conține învinuirea lui Tronciu Ivan în baza art. 173 Cod penal. Astfel, instanța a fost sesizată pentru judecarea în fond a cauzei penale de învinuire a lui Tronciu Ivan în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 173 Cod penal. Din acest motiv nu pot fi admise cerințele apelanților privind reluarea cercetării judecătorești și încadrarea acțiunilor inculpatului în baza unei norme penale mai grave, adică în prevederile art. 175 Cod penal. Instanța de apel, fiind în imposibilitate de a mări limitele învinuirii determinate prin rechizitoriu și a recunoaște persoana vinovată pe o faptă mai gravă, decât cea de care aceasta a fost învinuită și dedată judecării.

Mai mult, judecarea cauzei a avut loc în procedură simplificată, în baza prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală. În instanța de fond inculpatul a depus cerere prin care a solicitat judecarea cauzei sale în baza probelor administrate în faza urmăririi penale, prin care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, cerere, care a fost acceptată de prima instanță.

De către instanța de apel au fost respinse argumentele procurorului privind netemeinicia încheierii instanței de fond, prin care s-a dispus admiterea cererii inculpatului de judecare a cauzei în procedura simplificată, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală.

Judecarea cauzei a avut loc în baza probelor administrate la faza urmăririi penale. Inculpatul a depus cerere în instanța de judecată, prin care a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată, recunoscându-și pe deplin vinovăția în învinuirea ce i-a fost formulată de procuror, fapt ce denotă că inculpatul a fost de acord cu actele întocmite de către organul de urmărire penală și probele administrate de acesta.

În acest context, instanța de apel a reținut că, potrivit art. 364¹ Cod de procedură penală, judecata se face în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, doar dacă inculpatul recunoaște faptele așa cum sunt menționate în rechizitoriu. Inculpatul trebuie să recunoască și încadrarea juridică a faptei așa cum a fost reținută în rechizitoriu. În cazul, când inculpatul contestă încadrarea juridică a faptei, dispozițiile art. 364¹ Cod de procedură penală nu pot fi aplicate.

Prin cererea, depusă în ședința de judecată în prima instanță, la data de 21.08.2018 (f.d. 145), Tronciu Ivan a solicitat examinarea cauzei, în care el este

recunoscut ca inculpat, în procedura specială, în conformitate cu cerințele art. 364¹ Cod de procedură penală, în baza probelor administrate în faza urmăririi penale, menționând că recunoaște probele indicate în rechizitoriu, este de acord cu ele și nu solicită administrarea de noi probe.

Astfel, reieșind din conținutul cereri depuse de inculpatul Tronciu Ivan, ultimul a recunoscut faptele așa, cum sunt menționate în rechizitoriu, adică a recunoscut învinuirea formulată acestuia în baza art. 173 Cod penal.

Instanța de apel a menționat și faptul, că jurisprudența CEDO atestă că, statul este responsabil pentru omisiunile autorităților cărora le-a delegat sarcini în vederea respectării drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului, și care nu au întreprins măsuri prompte, și adecvate în vederea executării acestora. Astfel, omisiunile și erorile admise de organul de urmărire penală nu pot fi puse în sarcina inculpatului.

În prezenta speță, instanța de fond la adoptarea sentinței, a acceptat judecarea cauzei în procedură simplificată, reținând situația juridică stabilită în rechizitoriu, condamnându-l pe Tronciu Ivan, în limitele învinuirii aduse acestuia, prin urmare instanța de apel nu poate interveni în soluția adoptată de prima instanță, în această parte. Respectiv, în cazul din speță nu s-au constatat temeiuri pentru care prima instanță să respingă cererea inculpatului de a judeca cauza în procedura simplificată prevăzută la art. 364¹ Cod de procedură penală.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror, la data de 11 ianuarie 2019, care solicită casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului ordinar invocă:

- instanța de apel nu s-a expus asupra motivelor invocate în apelurile declarate de către procurori și anume: - instanța de fond la adoptarea sentinței, deși a reținut în sarcina inculpatului ca fiind constatate acțiuni ilegale comise asupra minorei, Neaga Ecaterina, acest semn a faptei prejudiciabile nu și-a găsit reflectarea la calificarea acțiunilor inculpatului potrivit art. 173 Cod penal, cu toate că dispoziția art. 385 Cod de procedură penală, obligă instanța de judecată la adoptarea sentinței să soluționeze chestiunea dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută aceasta; - instanța de fond la examinarea cauzei penale eronat și pripit a admis cererea inculpatului privind judecarea cauzei în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, fără a ține cont de dispozițiile pct. 17, 18 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 13 din 16.12.2013;

- discrepanțele stabilite între semnele faptei prejudiciabile imputate și semnele componenței infracțiunii prevăzute de art. 173 Cod penal, constituie circumstanțe care în opinia acuzării exclud aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, urmând a fi respinsă cererea inculpatului de a judeca cauza în procedura simplificată, cu judecarea cauzei în procedura generală, eroare care nu a fost înlăturată de către instanța de apel, neglijând astfel dispozițiile art. 414 și art. 417 Cod de procedură penală;

- temeiurile care au stat la baza adoptării deciziei contestate cu cele adoptate în alte cauze penale și anume în privința lui Vatamanița Nicolai în baza art. 190 alin. (5)

Cod penal și Minasian Eleonora în baza art. 362 alin. (1) Cod penal, sunt contradictorii, adică nu a avut loc examinarea în limitele învinuirii aduse conform rechizitoriului, unde inculpații au recunoscut faptele imputate și au solicitat examinarea cauzei în baza art. 364¹ Cod de procedură penală;

- hotărârea adoptată de către instanța de apel urmează a fi casată, ținând cont inclusiv și de drepturile, și interesele părții vătămate minore.

În drept, recursul este întemeiat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente:

Reieșind din dispoziția art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Din conținutul recursului ordinar declarat în prezenta cauză, Colegiul penal reține că, autorul îl întemeiază în baza pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, respectiv în opinia lui sunt incidente următoarele temeiuri pentru recurs și anume: instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, astfel fiind admisă o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Temeiurile pentru recurs invocate la caz de către procuror, prin prisma pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, sunt aplicabile atunci când instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel și nu s-a motivat întemeiat hotărârea judecătorească. Adică, este necesar ca hotărârea pronunțată să fie motivată atât în fapt, cât și în drept.

Prin urmare, instanța de recurs este în drept să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, doar atunci când se constată comiterea unei erori de drept, ținându-se seama și de starea de fapt deja constatată prin hotărârea judecătorească definitivă.

Din textul recursului declarat este evident că, de fapt, autorul invocă argumente similare cu cele invocate în apel, specificând doar că instanța de apel nu s-a expus asupra acestora și decizia adoptată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Verificând hotărârea atacată, instanța de recurs apreciază că, aceasta cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, în sensul că argumentele pe care instanța de apel le-a expus în partea descriptivă a deciziei, echivalează cu o motivare conformă rigorilor și exigențelor impuse de art. 6 CEDO.

În pofida criticilor invocate de către procuror, instanța de recurs, analizând textul deciziei atacate constată că, temeiurile invocate de către recurent și prevăzute la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursului declarat, dat fiind faptul că, instanța de apel la judecarea cauzei în ordine de apel a respectat dispozițiile art. art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în

apel, oferind răspunsuri și raționamente asupra chestiunilor puse în discuție în ordine de apel de către procurorii-apelanți, cuprinzând și motivele pe care se întemeiază soluția adoptată.

Rezultând din textul recursului, în viziunea recurentului instanța de apel nu s-a expus asupra faptului, precum că prima instanță la adoptarea sentinței a reținut în sarcina inculpatului ca fiind constatate acțiuni ilegale asupra minorei, xxxx, însă acest semn al faptei prejudiciabile nu și-a găsit reflectarea la calificarea acțiunilor inculpatului potrivit art. 173 Cod penal. La aceste alegații, Colegiul penal reiterează că, subiectul menționat anterior a constituit obiect de discuție în instanța de apel și asupra acestui fapt instanța ierarhic inferioară corect s-a expus, ținând cont de prevederile art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, care prevede că judecarea cauzei în prima instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

Astfel, potrivit rechizitoriului inculpatul Tronciu Ivan a fost învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 173 Cod penal, respectiv, însăși, acuzatorul de stat în pledoaria sa a solicitat ca inculpatul să fie recunoscut vinovat și să-i fie stabilită pedeapsă anume pentru comiterea acestei infracțiuni (f.d. 149). Mai mult ca atât, Colegiul notează că, potrivit alin. (2) art. 325 Cod de procedură penală, modificarea învinuirii în instanța de judecată se admite dacă prin aceasta nu se agravează situația inculpatului și nu se lezează dreptul lui la apărare. Modificarea învinuirii în sensul agravării situației inculpatului se admite numai în cazurile și în condițiile prevăzute de lege.

Revenind la prezenta speță, instanța de recurs în urma verificării lucrărilor dosarului constată că, partea acuzării nu și-a modificat învinuirea în sensul agravării, cu respectarea dispozițiilor art. 326 Cod de procedură penală. În asemenea situație, Colegiul penal nu are nici un temei de a se îndepărta de la concluziile instanței de apel făcute asupra argumentelor invocate de către recurent în partea necoincidenței faptei imputate inculpatului, în raport cu încadrarea juridică a acțiunilor acestuia. Așadar, erorile efectuate la încadrarea juridică a faptei comise de inculpat, urmează a fi asumate de către organul de urmărire penală și partea acuzării, considerente susținute și de către jurisprudența Curții Europene.

La fel, Colegiul remarcă, că instanța de apel în hotărârea adoptată, în prezenta speță a oferit răspunsuri și la alegațiile procurorilor, ce se referă la admiterea eronată și pripită a cererii inculpatului privind judecarea cauzei în procedura simplificată, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală. La acest capitol, în opinia Colegiului penal, instanța de apel justificat a considerat că nu s-au făcut erori la admiterea judecării cauzei în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, deoarece inculpatul a recunoscut probele, faptele imputate și încadrarea juridică a acestora, precum au fost indicate în rechizitoriu, fără a avea careva obiecții, respectiv instanța de judecată nu a avut temeiuri de a-i refuza aplicarea prezentei proceduri simplificate. În acest context, instanța de recurs relevă norma stipulată la alin. (2) art. 24 Cod de procedură penală, care prevede că, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Cât privește aserțiunile recurentului, precum că concluziile instanței de apel făcute în prezenta cauză vin în contradicție cu raționamentele expuse de către aceeași instanță de apel în alte spețe, cum ar fi cauza Vatamanița Nicolai, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal și cauza Minasian Eleonora, învinuită de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 362 alin. (1) Cod penal, Colegiul penal le apreciază ca irelevante, deoarece spețele propuse pentru comparație nu sunt similare în virtutea faptului că, în prima speță acțiunile inculpatului au fost reîncadrate într-o infracțiune mai ușoară și favorabilă ultimului, iar în cel de-al doilea caz s-a constatat că, inculpata de fapt nu a recunoscut întru totul cele imputate ei și în cele din urmă a fost achitată, însă în cauza dată, procurorul vine cu solicitare de a fi efectuată o reîncadrare a acțiunilor inculpatului în sensul agravării, după ce a fost admisă procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală.

Având ca reper cele expuse, Colegiul penal statuează că, în cauza dată nu au fost admise erorile de drept la care face referire recurentul și nu sânt temeieri de a interveni în sensul casării soluției adoptate de către instanța de apel, fiindcă aceasta s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar hotărârea atacată cuprinde motivele pe care își întemeiază soluția. Prin urmare, se concluzionează inadmisibilitatea recursului ordinar declarat în prezenta cauză, deoarece acesta este vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Lisnic Elena, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 28 noiembrie 2018, în cauza penală în privința lui **Tronciu Ivan Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la data de 23 mai 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Victor Boico

Nadejda Toma